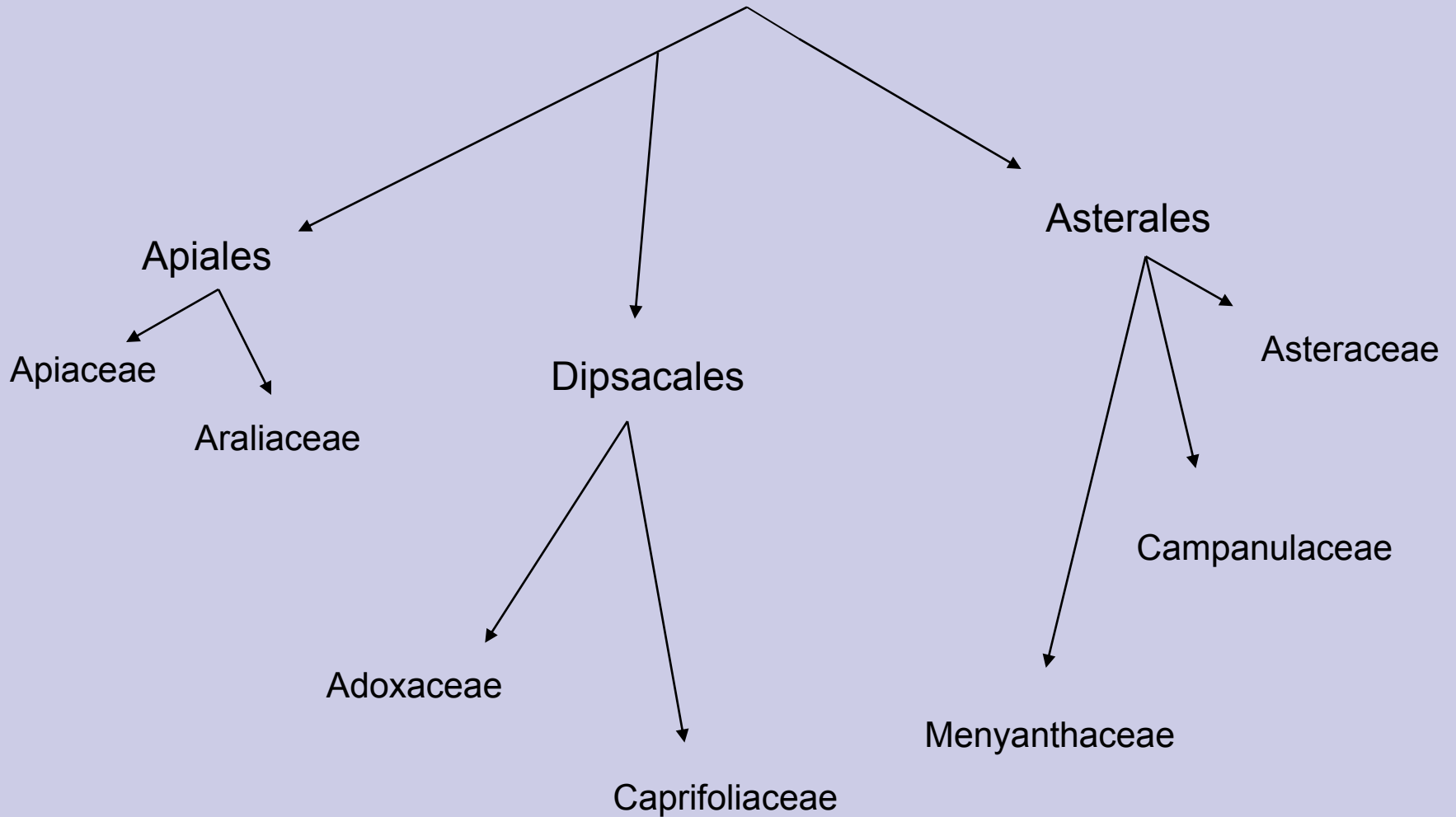

Krytosemenné rostliny

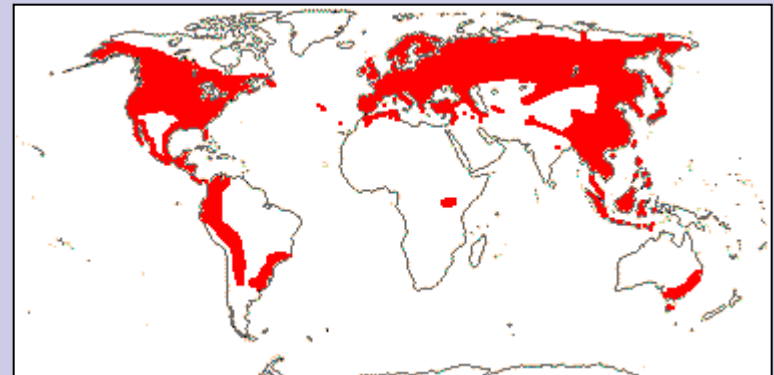
Vít Grulich

Pravé Asteridy II - campanulidy

Araliaceae

- Byliny, keře, liány nebo stromy, někdy dvoudomé
- Listy střídavé, jednoduché nebo dlanité
- Palisty přítomny
- Květenství okolíky
- Květy obou- i jednopohlavné, aktinomorfní, tetracyklické, malé
- Květní obaly rozlišené
  - Kalich srostlý, 4-5četný, nepatrný
  - Koruna z 3-5 lístků
- Tyčinek 3-5, volných, vyrůstají ze žláznatého terče na vrcholu gynecea
- Gyneceum cenokarpní, semeník spodní
  - Karpofor chybí
- Plodolistů 2-5, pouzder stejný počet
- Placenta axilární, vajíčko 1 v každém pouzdře, anatropní
- Embryo malé, přímé nebo lehce zakřivené, endosperm bohatý
- Plod peckovice nebo rozpadavý
- Téměř kosmopolitní: 40/700
- ČR: 2/2

Hedera helix

Hydrocotyle vulgaris

Schefflera actinophylla

Gastonia crassa

Apiaceae

- Byliny, vzácně keře, výjimečně dvoudomé
- Listy střídavé, vzácně jednoduché, zpravidla členěné nebo složené
  - Často výrazně vyvinutá pochva
- Palisty chybějí
- Květy v okolících
- Květy obou- i jednopohlavné, aktinomorfni, tetracyklické, pentamerické
  - Okrajové květy někdy paprskující, zygomorfni
- Květní obaly rozlišené, kalich redukovaný nebo chybí, koruna volná
- Tyčinek 5
- Gyneceum cenokarpní, s karpoforem, semeník spodní
  - Plodolisty na vrcholu se žláznatým terčem
- Plodolisty 2, pouzdra 2
- Čnělky 2
- Placenta axilární, vajíčko jedno v každém pouzdře, anatropní
- Embryo malé, endosperm olejnatý
- Plod rozpadavý
- Časté silice a/nebo alkaloidy
- Kosmopolitní (těžiště v mírném pásmu): 440/3780
- ČR: 45/100

Astrantia major

Hacquetia epipactis

Meum athamanthicum

Bupleurum longifolium

Chaerophyllum hirsutum

Daucus carota

Myrrhidendron donnelsmithii

Apium repens

Adoxaceae

- Byliny
- Listy vstřícné, trojčetné
- Palisty přítomny
- Květenství vrcholičnaté
- Květy oboupohlavné, aktinomorfni, tetracyklické, 4-5merické
- Květní obaly rozlišené, srostlé
  - Kalich zakrnělý
- Tyčinky srůstají s bází koruny, rozeklané
- Gyneceum cenokarpní, polospodní
- Plodolisty 4-5, pouzder též
- Placenta axilární, vajíčko 1 v každém pouzdře, anatropní
- Embryo malé, endosperm bohatý
- Plod peckovice
- V mírném pásmu a a subtropech: 3/215
- ČR: 3/6

Adoxa moschatellina

Sambucus ebulus

Sambucus ebulus

Viburnum lantana

Caprifoliaceae

- Dřeviny i byliny, někdy dřevnaté liány
- Listy vstřícné, jednoduché nebo zpeřené
- Palisty chybějí
- Květenství vidlany, mnohdy uspořádané ve strboulech
  - tendence ke vzniku biologického květu
- Květy oboupohlavné, zygomorfní, tetracyklické, pentamerické
  - výjimečně jednopohlavné
- Květní obaly rozlišené, srostlé
- Tyčinky (4-)5, srůstají s korunní trubkou
- Gyneceum cenokarpní, spodní
- Plodolisty 2-3
- Placenta axilární, vajíčko jedno, anatropní
- Embryo malé, přímé, endosperm bohatý
- Plod bobule nebo nažka
  - Někdy bobule vzájemně srůstají
- Hlavně v mírném pásmu severní polokoule: 27/800
- ČR: 10/30

Lonicera periclymenum

Lonicera xylosteum

Valeriana dioica

Valerianella dentata

(C) A. Mrkvicka

Scabiosa ochroeuca

Dipsacus sylvestris

Menyanthaceae

- Mokřadní nebo vodní byliny
- Listy střídavé, jednoduché nebo trojčetné
- Palisty chybějí
- Květenství vrcholičnaté i hroznovité nebo květy jednotlivé
- Květy jedno- i oboupohlavné, aktinomorfnní, tetracyklické, pentamerické
- Květní obaly rozlišené, srostlé
  - Korunní cípy zpravidla nápadně třásnité
- Tyčinek 5, srůstají s bází koruny
- Gyneceum cenokarpní, svrchní
- Plodolisty 2, pouzdro 1
- Placenta parietální, vajíček mnoho
- Embryo malé, endosperm přítomen
- Plod tobolka
- Hlavně v mírném pásmu severní polokoule (těžiště v S. Americe): 6/75
- ČR: 2/2

Menyanthes trifoliata

Nymphoides peltata

Campanulaceae

- Byliny, řidčeji keře, vzácně vodní rostliny
- Časté mléčnice
- Listy střídavé nebo vstřícné, jednoduché, vzácně zpeřené
- Palisty chybějí
- Květenství hroznovité, vrcholičnaté nebo květy jednotlivé
- Květy oboupohlavné, aktinomorfnní i zygomorfnní, tetracyklické, pentamerické
- Květní obaly rozlišené
  - Kalich volný
  - Koruna srostlá, řidčeji volná
- Tyčinky srůstají s bází koruny, někdy vzniká prašníková trubička
- Gyneceum cenokarpnní, spodní nebo polospodní
- Plodolistů 5, řidčeji 3-2, pouzder v počtu plodolistů
- Placenta axilární, vajíček mnoho v každém pouzdře, anatropnních
- Embryo přímé, endosperm masité
- Plod tobolka
- Obsahují inulin
- Hlavně v mírném pásmu severní polokoule: 85/2400
- ČR: 4/20

Campanula barbata

Phyteuma spicatum

Lobelia urens

Adenophora liliifolia

Asteraceae

- Byliny, řidčeji keře, liány nebo stromy, vzácně vodní rostliny nebo sukulenty
- Časté mléčnice
- Listy střídavé nebo vstřícné, jednoduché nebo zpeřené
- Palisty chybějí
- Květenství úbor
- Květy obou- i jednopohlavné, aktinomorfní i zygomorfní, pentamerické
  - V úboru často rozlišen paprsek (květy zygomorfní) a terč (květy aktinomorfní)
- Květní obaly rozlišené
  - Kalich přeměněn na chmýr, blanitý nebo šupinovitý lem nebo chybí
  - Koruna srostlá
- Tyčinky srůstají s bází koruny a prašníky vytvářejí trubičku
- Gyneceum cenokarpní, spodní
- Plodolisty 2, pouzdro 1
- Placenta bazální, vajíčko 1, anatropní
- Embryo přímé, endosperm chybí
- Plod nažka
- Kosmopolitní: 1780/33 000
- ČR: 125/asi 600 (častá apomixe)

Cicerbita alpina

Lactuca viminea

Fotograf

Serratula tinctoria

Inula ensifolia

Liatris punctata

Zinnia peruviana

Pseudogynoxys chenopodioides

Diplostegium costaricense

Arctium tomentosum

Centaurea ragusina

Echinops ritro

Xeranthemum annuum

Mutisia spinosa

Perezia magellanica